

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyní Lenkou Bursíkovou ve věci

žalobce:

R. C.

bytem X

zastoupen advokátem JUDr. Martinem Skalickým
sídlem Dlouhá 138, Příbram

proti

žalované:

Česká správa sociálního zabezpečení

sídlem Křížová 25, Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 12. 6. 2024, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 12. 6. 2024, č. j. X, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna nahradit žalobci náklady řízení ve výši 11 230 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám žalobcova zástupce, advokáta JUDr. Martina Skalického.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Rozhodnutím ze dne 15. 1. 2024, č. j. X, žalovaná zamítla žalobcovu žádost o změnu výše invalidního důchodu dosud pobíraného pro invaliditu prvního stupně. Podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení X (dále jen „OSSZ“) ze dne 5. 12. 2023 totiž žalobcova pracovní schopnost poklesla z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu o 40 %.
2. Žalobce podal námitky, které žalovaná v záhlaví označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) zamítla a prvostupňové rozhodnutí potvrdila.
3. Žalobce se žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (s. ř. s.), domáhá zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalované k dalšímu řízení.

Podání účastníků a jednání soudu

4. Žalobce považuje napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné. Chybí v něm odůvodnění úvah, na jejichž základu dospěla žalovaná k tomu, že žalobcova pracovní schopnost poklesla o 40 %, a proč nedošlo k poklesu nejméně o 50 %, který by znamenal invaliditu druhého stupně. Žalobce byl v minulosti uznán invalidním ve třetím a následně ve druhém stupni. Žalovaná také nedostatečně zjistila skutkový stav. Nehodnotila žalobcovu celkovou výkonnost, pohyblivost a schopnost vykonávat denní aktivity vzhledem k položce 1d, kapitoly VI přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity). Posudkoví lékaři žalobce nevyšetřili, což bylo s ohledem na aktuální závažné zhoršení jeho zdravotního stavu žádoucí.
5. Žalovaná ve vyjádření zrekapitulovala průběh dávkového řízení. Posudek, na jehož základu žalovaná rozhodla, i napadené rozhodnutí jsou dostatečně odůvodněny. Důvodem uznání invalidity nemohou být žalobcovy subjektivní pocity a úvahy, ale pouze posudková rozvaha vycházející z objektivně zjištěného skutkového stavu. Je-li zdravotnická dokumentace úplná a dostačující, lze posudek vypracovat i v nepřítomnosti posuzovaného. S ohledem na uplatněné námitky žalovaná navrhuje provedení důkazu posudkem posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) ve smyslu § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Žalovaná navrhuje zamítnutí žaloby.
6. V průběhu jednání dne 27. 2. 2025, které soud nařídil za účelem provedení důkazu posudkem posudkové komise MPSV, účastníci řízení setrvali na svých procesních stanoviscích, resp. žalovaná ponechala rozhodnutí na úvaze soudu. Další dokazování soud neprováděl.

Skutečnosti vyplývající ze správního spisu

7. Soud ze správního spisu zjistil, že žalobce požádal dne 20. 9. 2023 o změnu výše invalidního důchodu dosud pobíraného (od 18. 8. 2022) pro invaliditu prvního stupně. Posudková lékařka OSSZ v posudku ze dne 5. 12. 2023 uzavřela, že míra poklesu žalobcovy pracovní schopnosti činí 40 %, přičemž rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu bylo středně těžké postižení tenkého střeva a kolorekta, jmenovitě idiopatický střevní

zánět typu Crohnovy choroby, tedy zdravotní postižení podle kapitoly XI, oddílu C, položky 4b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity.

8. Rozhodnutím označeným v bodu 1 tohoto rozsudku proto žalovaná na základě posudku ze dne 5. 12. 2023 žalobcovu žádosti o změnu výše invalidního důchodu zamítla.
9. Žalobce proti prvostupňovému rozhodnutí podal dne 14. 2. 2024 námitky. V nich zdůraznil, že Crohnovu nemoc nelze léčit. Jeho zdravotní stav se mění ze dne na den. Připomněl též zdravotní problémy související se základním onemocněním.
10. Posudková lékařka Institutu pro posuzování zdravotního stavu (IPZS) zpracovala v rámci námitkového řízení na základě posouzení zdravotního stavu, které proběhlo v nepřítomnosti žalobce, posudek ze dne 16. 5. 2024. Za příčinu žalobcova dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu označila Crohnovu nemoc, ileokolické postižení, t. č. v remisi na biologické terapii, středně těžkou formu. Žalobcovo zdravotní postižení podřadila pod kapitolu XI, oddíl C, položku 4b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro kterou je stanovena míra poklesu pracovní schopnosti v rozpětí 30–40 %. Posudková lékařka zvolila horní hranici stanoveného rozpětí, kterou již dále nenavýšovala. Uzavřela tedy, že žalobcova pracovní schopnost poklesla o 40 %. Lékařské nálezy neprokazují těžkou formu tohoto zdravotního postižení, která by odůvodňovala podřazení pod položku 4c.
11. Na základě tohoto posudku žalovaná napadeným rozhodnutím zamítla žalobcovy námitky a prvostupňové rozhodnutí potvrdila. V odůvodnění odkázala na posudkové závěry s tím, že v důsledku zjištěného poklesu pracovní schopnosti o 40 % je nutno žalobce považovat za invalidního v prvním stupni. Napadené rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 18. 6. 2024.

Posouzení žaloby

12. Soud ověřil, že žalobu podala včas (6. 8. 2024) osoba k tomu oprávněná. Žaloba má všechny zákonem požadované formální náležitosti. Soud ji proto věcně projednal. Při přezkumu napadeného rozhodnutí vycházel soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
13. Soud provedl důkaz posudkem posudkové komise MPSV v Praze ze dne 9. 1. 2025, který si za účelem posouzení žaloby vyžádal. Členkou posudkové komise byla i lékařka s odborností interní lékařství, která žalobce při jednání komise též vyšetřila. Posudková komise dospěla na základě doložené dokumentace a na podkladě osobního vyšetření k závěru, že u žalobce jde o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou je Crohnova choroba. Posudková komise žalobcovo zdravotní postižení podřadila pod kapitolu XI, oddíl C, položku 4b (idiopatické střevní záněty, středně těžké formy) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro které je stanovena míra poklesu pracovní schopnosti 30–40 %. Míru poklesu žalobcovy pracovní schopnosti stanovila na horní hranici daného rozpětí s ohledem na kloubní obtíže, které jsou výrazné a částečně souvisí s Crohnovou chorobou, a na další četná zdravotní postižení. S ohledem na to, že dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav žalobci neumožňuje vykonávat profesi kuchaře/číšníka, posudková komise zvolenou horní hranici daného rozpětí dále navýšila o 10 procentních bodů podle § 3 odst. 2 téže vyhlášky, a uzavřela tak, že míra poklesu žalobcovy pracovní schopnosti činí 50 %. Žalobce podle posudkové komise může vykonávat výdělečnou činnost jen s podstatně menšími nároky na fyzické schopnosti, v menší intenzitě a rozsahu. Vznik invalidity druhého stupně

posudková komise stanovila lékařským nálezem ze dne 19. 6. 2023. Dobu platnosti posudku stanovila posudková komise trvale.

14. Posudková komise hodnotila idiopatický střevní zánět jako středně těžkou formu. Jednalo se o stav na pomezí položek 4a a 4b. Vzhledem ke kloubním potížím, které jsou výrazné a souvisí s Crohnovou chorobou, posudková komise zvolila položku 4b a její horní hranici procentního rozmezí kvůli dalším četným zdravotním postižením. Pro položku 4c nebyla naplněna kritéria stanovená přílohou k vyhlášce o posuzování invalidity. Posudková komise se podrobně zabývala dalšími zdravotními obtížemi žalobce (pokročilé degenerativní změny kloubů, bolesti páteře, diabetu mellitus, alergické průduškové astma, vysoký krevní tlak, smíšená úzkostně depresivní porucha, lehké senzitivní a motorické postižení středového nervu) a vysvětlila, proč je nelze považovat za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
15. Relevantní právní úpravu posuzování invalidity a podmínek nároku na invalidní důchod obsahuje § 39 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Upravuje tři stupně invalidity. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně. Pokud se jedná o pokles pracovní schopnosti nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně. A konečně v případě poklesu nejméně o 70 % se jedná o invaliditu třetího stupně.
16. Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod závisí především na odborném lékařském posouzení. Zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzuje MPSV, pokud se napadené rozhodnutí zakládá na posudku žalované; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle běžných zásad dokazování v soudním řízení správním (§ 77 odst. 2 s. ř. s.). S ohledem na jeho mimořádný význam bývá tento posudek rozhodujícím důkazem, pokud z hlediska své úplnosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, které by správnost posudku mohly zpochybňovat (srov. např. rozsudky NSS ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003-54, č. 511/2005 Sb. NSS, či ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013-20).
17. Požadavek (test) úplnosti a přesvědčivosti posudku spočívá v tom, že se posudková komise musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítal, a musí posudkové závěry náležitě odůvodnit (srov. rozsudek NSS ze dne 2. 4. 2015, č. j. 9 Ads 253/2014-52). Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace s přihlédnutím ke všem tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy. V posudku musí být dále uvedeno, zda zjištěný zdravotní stav zakládá dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a pokud ano, které zdravotní postižení bylo vzato za jeho rozhodující příčinu v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je více zdravotních potíží (§ 2 odst. 3 vyhlášky o posuzování invalidity), přičemž jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se tu nesčítají, ale procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti tedy posudková komise hodnotí

podle charakteru zdravotního postižení na základě vyhlášky o posuzování invalidity, přičemž zdravotní postižení se podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, a současně odůvodní stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti v rámci zde stanoveného rozpětí včetně případného navýšení podle § 3 vyhlášky o posuzování invalidity.

18. Posudek ze dne 9. 1. 2025 shora uvedeným požadavkům (úplnosti a přesvědčivosti) dostojí. Soud konstatuje, že posudková komise při vypracování posudku vycházela z veškeré dostupné zdravotnické dokumentace, a to včetně nejaktuálnějších lékařských zpráv. Při jednání komise žalobce také osobně vyšetřila členka komise – internistka. Posudková komise hodnotila žalobcův zdravotní stav komplexně, vyjádřila se ke všem obtížím zmiňovaným v žalobě a dospěla k závěru o existenci dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, jehož rozhodující příčinu podřadila pod kapitolu XI, oddíl C, položku 4b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Míra poklesu pracovní schopnosti je pro tuto položku stanovena v rozpětí 30-40 %. Posudková komise vysvětlila, proč zvolila právě tuto položku a nikoli položku 4a (kloubní obtíže) a horní hodnotu stanovené hranice (komorbidity) a proč tuto hodnotu dále navýšila podle § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity (nemožnost vykonávat profesi, ve vztahu k níž byl žalobce posuzován), aby uzavřela, že míra poklesu žalobcovy pracovní schopnosti činí 50 %. Teprve posudková komise se v míře dostatečné pro řádné zjištění skutkového stavu zaměřila též na otázku dopadu rozhodujícího zdravotního postižení na možnost vykonávat dosavadní profesi. Nutno navíc zdůraznit, že účastníci závěry posudku, ať již jde o stanovení rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu či míru poklesu pracovní schopnosti k datu vydání napadeného rozhodnutí, nikterak nezpochybnili. Posudková komise též zdůvodnila, proč stanovila platnost posudku trvale. Vyjádřila se též k námitce uplatněné v žalobě, která poukazovala na kapitolu VI, položku 1d přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity – vysvětlila, že pod toto ustanovení vyhlášky spadají cévní postižení mozku a míchy, dětská mozková obrna, těžké funkční postižení, tedy zdravotní postižení, které u žalobce nebylo prokázáno. Proto toto ustanovení vyhlášky nelze v daném případě aplikovat.
19. Soud hodnotil úplnost a přesvědčivost posudku posudkové komise MPSV i ve vztahu k posudkům vypracovaným ve správním řízení, z nichž žalovaná vycházela. Posudková komise se stran rozhodující příčiny žalobcova dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, jakož i jejího podřazení pod příslušnou položku přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity a stanovení „základní“ míry poklesu pracovní schopnosti ztotožnila s posouzením provedeným posudkovými lékaři. Podstatné je proto z pohledu soudu zejména to, že posudková komise na rozdíl od posudkových lékařů hodnotila žalobcův zdravotní stav skutečně komplexně též na základě osobního vyšetření a dostatečně přezkoumatelně se vyjádřila k otázce možné aplikace § 3 vyhlášky o posuzování invalidity. Teprve posudková komise MPSV tak náležitě zjistila skutkový stav rozhodný pro posouzení věci.
20. Soud proto vyšel ze závěrů posudkové komise a v návaznosti na ně uzavřel, že napadené rozhodnutí je nezákonné, neboť vychází z nesprávně zjištěného skutkového stavu.

Závěr a náklady řízení

21. S ohledem na výše uvedené soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1 a 4 s. ř. s.). V dalším řízení je žalovaná vázána právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.) a současně je povinna mezi podklady svého rozhodnutí zařadit i posudek posudkové komise MPSV ze dne 9. 1. 2025 (§ 78 odst. 6 s. ř. s.).

22. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch.
23. Žalobci, který byl ve věci úspěšný, náleží náhrada nákladů řízení, a to v celkové výši **11 230 Kč**. Tuto částku tvoří náklady související s jeho zastoupením advokátem ve výši stanovené podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif):
- ve znění účinném do 31. 12. 2024 (čl. II vyhlášky č. 258/2024 Sb.) za dva úkony právní služby po 1 000 Kč – převzetí a příprava zastoupení a sepis žaloby podle § 7 bod 3, § 9 odst. 2 a § 11 odst. 1 písm. a) a d) advokátního, spolu se dvěma paušálními částkami jako náhradou hotových výdajů po 300 Kč podle § 13 odst. 4 téže vyhlášky. K výsledné částce **2 600 Kč** soud přičetl též náhradu daně z přidané hodnoty v sazbě 21 % z této částky, tj. **546 Kč**, neboť žalobcův zástupce je plátcem DPH (§ 57 odst. 2 s. ř. s.);
 - ve znění účinném od 1. 1. 2025 za jeden úkon právní služby po **4 620 Kč** (účast na jednání soudu v rozsahu jedné započaté dvouhodiny) podle § 7 bodu 5, § 9 odst. 5 a § 11 odst. 1 písm. g), spolu s jedním režijním paušálem po **450 Kč** podle § 13 odst. 1 a 4 advokátního tarifu a náhradou DPH ve výši **1 064,70 Kč** (39 684 x 0,21).
24. Za úkon spočívající ve vyjádření k posudku posudkové komise soud žalobcově zástupci odměnu nepřiznal, neboť v tomto podání pouze uvedl, že setrvává na podané žalobě, aniž by svou argumentaci jakkoli dále rozhojňoval. Uvedené ostatně uvedl i při jednání soudu. Soud proto sepis vyjádření nepovažuje za účelný úkon právní služby.
25. Zástupce dále vyúčtoval cestovné za cestu na jednání soudu dne 27. 2. 2025. Náhradu cestovních výdajů soud určil podle § 13 odst. 5 advokátního tarifu ve spojení s § 157 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, a vyhláškou č. 475/2024 Sb., o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad pro rok 2025. Z doloženého technického průkazu vyplývá spotřeba vozidla 7,3 litrů. Výše průměrné ceny pohonné hmoty podle § 4 písm. c) vyhlášky č. 475/2024 Sb. činila 35,80 Kč za 1 litr benzínu a sazba základní náhrady za 1 km jízdy byla podle § 1 písm. b) téže vyhlášky 5,80 Kč. Cesta ze sídla zástupce k soudu a zpět podle předloženého vyúčtování byla dlouhá 120 km, což odpovídá údajům zjištěným z veřejně dostupného zdroje www.mapy.cz. Výdaje za cestu tedy činí **1 011 Kč**. Zástupce vyúčtoval také náhradu za čas promeškaný na cestě. Podle § 14 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu náleží zástupci „náhrada za čas promeškaný v souvislosti s poskytnutím právní služby a) při úkonech prováděných v místě, které není sídlem nebo bydlištěm advokáta, za čas strávený cestou do tohoto místa a zpět“. Odstavec 3 pak doplňuje, že „[n]ení-li dohodnuto jinak, náhrada podle odstavce 1 činí 150 Kč za každou i jen započatou půlhodinu“. Zástupce vyúčtoval cestu na jednání a zpět v délce 4 půlhodin (což odpovídá délce cesty ze sídla zástupce k soudu a zpět zjištěné z veřejně dostupného zdroje www.mapy.cz), proto mu soud přiznal požadovanou náhradu za promeškaný čas ve výši **600 Kč**. Cestovné a náhradu za promeškaný čas je pak třeba navýšit o DPH ve výši **338,31 Kč**.
26. Náhradu nákladů řízení je žalovaná povinna uhradit podle § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, užitého na základě § 64 s. ř. s., k rukám žalobcova zástupce ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku (§ 54 odst. 7 s. ř. s.).

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 27. února 2025

Lenka Bursíková, v. r.
soudkyně